

PROTOKOLS

Rīgā

2023. gada 30. jūnijā

Nr. 9.2-10e/4/2023

Lauksaimniecības konsultatīvās padomes sēde

Vieta: klātienes sanāksme ZM 23. stāva zālē

Sēdes sākums: plkst. 10:00

Sēdes norises tiesiskais pamats:

1. Ministru kabineta 2022. gada 6. decembra noteikumi Nr. 769 "Lauksaimniecības konsultatīvās padomes nolikums".
2. Zemkopības ministra 2023. gada 7. marta rīkojums Nr.24 "Par Lauksaimniecības konsultatīvo padomi".

Sēdes dalībnieki. Lauksaimnieku nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes (turpmāk – Padome) sēdē ar balsi tiesībām piedalās:

Nr.p.k.	Pārstāvētās iestādes/biedrības nosaukums, ieņemamais amats	Padomes locekļa vārds, uzvārds
1.	Zemkopības ministrs	Didzis Šmits
2.	Zemkopības ministrijas parlamentārais sekretārs	Edgars Putra
3.	Zemkopības ministrijas valsts sekretārs	Raivis Kronbergs
4.	Biedrības "Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome" pilnvarotais pārstāvis	Kaspars Melnis
5.	Biedrības "Zemnieku saeima" pilnvarotais pārstāvis	Mārtiņš Trons
6.	Biedrības "Lauksaimniecības statūtsabiedrību asociācija" valdes priekšsēdētājs	Kaspars Melnis
7.	Biedrības "Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija" valdes priekšsēdētājs	Gustavs Norkārkliis
8.	Biedrības "Latvijas Jauno zemnieku klubs" valdes priekšsēdētāja vietnieks	Rūdolfs Pulkstenis
9.	Biedrības "Latvijas Zemnieku federācija" valdes priekšsēdētāja	Agita Hauka
10.	Biedrības "Lauksaimnieku apvienība" valdes priekšsēdētājs	Andris Gargurnis
11.	Biedrība "Latvijas lauksaimniecības kooperatīvu asociācija" valdes priekšsēdētājs	Indulis Jansons

12.	Biedrības “Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācijas padome” pilnvarotais pārstāvis, Latvijas Piensaimnieku Centrālā Savienības valdes priekšsēdētājs	Jānis Šolks
-----	--	-------------

Citi Padomes sēdes dalībnieki:

Nr.p.k.	Iestādes/biedrības nosaukums, ieņemamais amats	Vārds, uzvārds
1.	Ministra biroja vadītāja	Anna Vītola-Helviņa
2.	Zemkopības ministrijas Valsts sekretāra vietniece	Pārsla Rigonda Krieviņa
3.	Zemkopības ministrijas Valsts sekretāra vietnieks	Kaspars Cirsis
4.	Zemkopības ministrijas Lauku attīstības atbalsta departamenta direktore	Liene Jansone
5.	Zemkopības ministrijas Lauku attīstības atbalsta departamenta direktora vietniece	Biruta Ingiļāvičute
6.	Lauku atbalsta dienesta direktors	Ģirts Krūmiņš
7.	Lauku atbalsta dienesta direktora vietnieks	Indulis Āboliņš
8.	Zemkopības ministrijas Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tirgus kopējās organizācijas nodaļas vadītāja	Dace Freimane
9.	Zemkopības ministrijas Tirgus un tiešā atbalsta departamenta direktora vietniece	Ilona Kromāne
10.	Zemkopības ministrijas Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tiešo maksājumu un nozaru ekonomikas nodaļas vadītāja	Elīna Dimanta
11.	Zemkopības ministrijas Lauku attīstības atbalsta departamenta Valsts atbalsta plānošanas nodaļas vadītāja vietniece	Agrita Karlapa
12.	Zemkopības ministrijas Veterinārā un pārtikas departamenta Biotehnoloģijas un kvalitātes nodaļas vecākā eksperte	Līga Drozdovska

Ministru kabineta 2022. gada 6. decembra noteikumu Nr. 769 “Lauksaimniecības konsultatīvās padomes nolikums” 18. punktā noteikts, ka Padome ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vairāk nekā puse no padomes locekļiem.

Padomes sēdē piedalās 12 (divpadsmit) Padomes locekļi, tāpēc Padome ir lemttiesīga.

Padomes sēdes protokolētāja: Zemkopības ministrijas Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tirgus kopējās organizācijas nodaļas vadītāja Dace Freimane, Zemkopības ministrijas Tirgus un tiešā atbalsta departamenta Tiešo maksājumu un nozaru ekonomikas nodaļas vadītāja Elīna Dimanta, Zemkopības ministrijas Lauku attīstības atbalsta departamenta Valsts atbalsta plānošanas nodaļas vadītāja vietniece Agrita Karlapa.

SĒDES DARBA KĀRTĪBA

1. Piena ilgtermiņa līgumi.
2. Par atbalsta pasākumu atkāpēm dēļ nelabvēlīgiem laika apstākļiem.
3. Platību maksājumu pieteikumu iesniegšanas Lauku atbalsta dienesta elektronisko pieteikšanās sistēmu rezultāti.
4. Citi jautājumi – ES ārkārtas atbalsts.
5. Citi jautājumi – Ārkārtējās situācijas izsludināšana.

1. Piena ilgtermiņa līgumi.

P.R.Krieviņa (ZM): Informē, ka ir notikušās vairākas darba grupas, kurās piedalījās pārstāvji no Lauksaimniecības konsultatīvās padomes sastāvā esošajām organizācijām un pēdējā sanāksme notika 2023. gada 21. jūnijā par Zemkopības ministrijas izstrādāto Ministru kabineta noteikumu projektu “Prasības svaigpiena iepirkšanas līgumiem” (1.pielikums). Tās laikā tika secināts:

- 1) valsts nevar noteikt vai jebkādi citādi ietekmēt cenu – cena ir viens no elementiem, par kuru puses brīvi ved sarunas;
- 2) nosacījumi par svaigpiena iepirkšanas līgumiem attiektos tikai uz pirmo pircēju, kas reģistrēts Latvijā;
- 3) daļa lauksaimnieku nevalstisko organizāciju pārstāvji norādīja, ka neredz vajadzību pēc šāda regulējuma.

Minētajā sanāksmē ir panākta vienošanās, ka:

- 1) valsts līmenī jānosaka bāzes olbaltuma un tauku saturs (pēc sausas), ko izmanto norēķinos par svaigpienu;
- 2) Zemkopības ministrija izstrādā ieteikumus svaigpiena iepirkšanas līgumam un publicē to ministrijas interneta vietnē.

Izteiktie viedokļi:

J.Šolks (LPCS): Informē, ka jau šobrīd ir beztermiņa līgumi, tādējādi darba grupā panāktā vienošanās būs dzīvotspējīgs modelis un labākais risinājums.

K.Melnis (LOSP): Piekrīt, ka jāturpina darbs ekspertu grupā par olbaltuma un tauku saturu (sausna), ko izmanto norēķinos par svaigpienu.

Padome nolemj:

Ekspertu darba grupa izstrādās grozījumus Ministru kabineta 2016. gada 6. septembra noteikumos Nr. 597 “Veterinārās, higiēnas un nekaitīguma prasības svaigpiena aprītei”, nosakot, ka pircējs, iepērkot no ražotāja svaigpienu, ņem vērā ne tikai rādītājus attiecībā uz baktēriju kopskaitu vai somatisko šūnu skaitu, bet arī sausnā koriģēto svaigpienu ar noteiktu valsts līmeņa references bāzes olbaltuma un tauku saturu.

2. Par atbalstu pasākumu atkāpēm dēļ nelabvēlīgiem laika apstākļiem.

P.R.Krieviņa (ZM): Informē, ka jau 2023. gada 26.jūnija sanāksmē ar lauksaimnieku nevalstiskajām organizācijām (turpmāk – NVO) tika pārrunātas jau ZM apstiprinātās

atkāpes un NVO iesniegtie priekšlikumi (2.pielikums un 3.pielikums), ja sanāksmes dalībniekiem ir vēl kādi papildus priekšlikumi vai komentāri aicina izteikties.

Izteiktie viedokļi:

M.Trons (ZS): Aicina vairāk skaidrot par atļauju papuves platībās sēt graudaugus. Kā arī nepieciešams nosakot aramzemes un ilggadīgo stādījumu platību, uz kuru attiecināmas ziemzaļā seguma platības, tajās neieskaitīt arī kukurūzu platības.

P.R.Krieviņa (ZM): Skaidro, ka sagatavotajā informācijā 3.punktā ietvertie priekšlikumi paredz Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.-2027. gadam grozīšanu.

Padome nolemj:

1. Par priekšlikumu sēklaudzētājiem atcelt noteikto ražības limitu saistītā ienākumu atbalsta ietvaros diskutēt rudenī, kad būs pieejami dati par reālo situāciju.
2. Informācija lauksaimniekiem par atbalsta pasākumu atkāpēm dēļ nelabvēlīgiem laika apstākļiem tiek nosūtīta, izmantojot Lauku atbalsta dienesta elektronisko pieteikšanās sistēmu (turpmāk – LAD EPS).
3. Zemkopības ministrijai informēt lauksaimniekus par iespēju vērsties AS “Attīstības finanšu institūcija Altum”, lai saņemtu aizdevumu apgrozāmajiem līdzekļiem, kas nepieciešami lopbarības iegādei.
4. Zemkopības ministrijai aicināt Valsts ieņēmumu dienestu un Latvijas Pašvaldību savienību, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām iespējām, lauksaimniekiem nepiemērot soda sankcijas par normatīvajos aktos noteikto pienākumu neizpildi.

3. Platību maksājumu pieteikumu iesniegšanas LAD EPS rezultāti.

Ģ.Krūmiņš (LAD): Informē par platību maksājumu pieteikumu iesniegšanas LAD EPS pēdējiem aktuālajiem rezultātiem (4.pielikums).

4. Citi jautājumi – ES ārkārtas atbalsts

D.Šmits (ministrs): Informē, ka Eiropas Komisija ir prezentējusi priekšlikumu Eiropas Savienības (turpmāk - ES) ārkārtas atbalstam lauksaimniecības nozarēm dēļ ekonomiskajiem un klimatiskajiem apstākļiem ES dalībvalstīm, kur Latvijai provizoriski piešķirtais ES ārkārtas atbalsts ir 6,79 milj. *euro* ar iespēju piešķirt papildus valsts atbalstu, nepārsniedzot 200 % no piešķirtās summas (balsojums par regulas projektu plānots 2023. gada 10. jūlijā). Zemkopības ministrija plāno vērsties Ministru kabinetā ar priekšlikumu par papildus valsts atbalsta piešķiršanu lauksaimniekiem līdz 200% apmēram no ES piešķirtās aploksnes, lai segtu ekonomiskos zaudējumus, kas ietekmē lauksaimnieku dzīvotspēju.

Atbalsta mērķis ir kompensēt lauksaimniekiem visvairāk skartajās nozarēs ekonomiskos zaudējumus, kas ietekmē lauksaimniecības produktu ražotāju dzīvotspēju.

Izteiktie viedokļi:

G.Norkārklis (LBLA): Sausums ietekmē ganības un pļavas, tādēļ ir svarīgi, lai pļavas paliek un zemnieki nepāriet uz intensīvo ražošanu. Atbalsts lielāks jāparedz piena lopkopības saimniecībām, tad jāsedz zaudējumi par zālāju platībām, liellopu un aitū pļavām – jāparedz atbalsts dabīgo pļavu saglabāšanai.

E.Putra (ZM): Visvairāk ietekmētas ir mazās saimniecības. Varbūt jādomā maksājumos par pirmajām 100 govīm.

K.Melnis (LOSP): Runa ir par ekonomisku pamatojumu. Robotu saimniecība ir ar 150 govīm – piedāvā maksājumu par govī vai par nodoto pienu. Turklāt jāņem vērā lopu skaits gada nogalē.

I.Jansons (LLKA): Nevajag maksāt tiem, kas iziet no nozares.

A.Gargurnis (LA): Reģionos ir atšķirības un tas jāņem vērā.

A.Vītola-Helviga (ZM): Jādomā par ekonomiskajiem zaudējumiem un lauksaimniekiem visskartākajās nozarēs – tie ir Eiropas Komisijas definētie kritēriji.

M.Trons (ZS): Jārada programma vai fonds, ka nāk pēc naudas tie, kuriem tiešām ir zaudējumi.

Padome nolemj:

Zemkopības ministrija veiks izvērtējumu par visskartākajām nozarēm.

5. Citi jautājumi – Ārkārtējās situācijas izsludināšana.

K.Cirsis (ZM) – informē, ka ņemot vērā spēkā esošo tiesisko regulējumu, piemērot likuma “Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli” tiesību normas nav objektīva pamata, tādēļ ārkārtējo situāciju izsludināt lauksaimniecības nozarē nav iespējams. Tomēr spēkā esošais tiesiskais regulējums ir pietiekams katastrofas pārvaldīšanai un saskaņā ar Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma 4.panta pirmās daļas 1.punkta d apakšpunktu un 4.panta otrās daļas 3.punktu, iespējams atzīt, ka ilgstošā sausuma izraisītās sekas lauksaimniecībā ir definējamas kā valsts mēroga dabas katastrofa. Tādēļ Zemkopības ministrija vērsīsies Krīzes vadības padomē ar lūgumu atzīt, ka ilgstošā sausuma izraisītās sekas lauksaimniecībā ir definējamas kā valsts mēroga dabas katastrofa.

Pielikumā:

1. Informācija par Zemkopības ministrijas izstrādāto Ministru kabineta noteikumu projektu “Prasības svaigpiena iepirkšanas līgumiem” uz 1 lapas;
2. Informācija par atbalsta pasākumu atkāpēm dēļ nelabvēlīgiem laika apstākļiem uz 5 lapām;
3. Informācija par Eiropas Komisijas izdarītajiem un plānotajiem grozījumi *de minimis* regulās uz 1 lapas;

4. Informācija par platību maksājumu pieteikumu provizoriskajiem datiem uz 2023.gada 27.jūniju uz 1 lapas.

SĒDES NOSLĒGUMS

D.Šmits sēdi pasludina par slēgtu plkst. 11.35.

Padomes priekšsēdētājs

D. Šmits

Sēdi protokolēja:

D. Freimane, E. Dimanta, A. Karlapa

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU